

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 18/08/2023

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili

Edremit ilçesinde yıllardır geleneksel olarak yapılan 700 yıllık bir etkinlik olan Tahtacı Alevi Türkmenleri'nin Kazdağları'nı ziyareti, inançlarını ve kültürlerini yaşatma geleneği son üç yıldır yasaklanmış durumdadır. Tahtacı Alevi Türkmenleri, bu yasağa karşı Cumhuriyet Meydanı'nda basın açıklaması yaparak tepkilerini dile getirmiştir.

Tepki gösterilen yasaklar, 700 yıldır gerçekleştirilen kültürel ve inançsal ziyaretin yerine getirilememesine yol açmış ve bu durum kültürel ve inançsal değerlerin tehlike altına girmesine neden olmuştur. Tahtacı Alevi Türkmenleri, yasakların sürdürülmesinin toplumun kültürel ve inançsal zenginliğini yok etme tehlikesi taşıdığına vurgu yapmıştır. Yasakların, toplum içinde hoşnutsuzluğa, kırılganlığa ve gönül yangınlarına neden olduğu ifade edilmiştir.

Yasakların gerekçesi olarak orman yangınlarına karşı alınan tedbirler gösterilmiştir. Ancak Tahtacı Alevi Türkmenleri, bu gerekçenin sadece bahane olduğunu ve asıl amaçlarının kültürlerini yok etmek olduğunu düşünmektedirler. Tahtacı Alevi Türkmenleri, Kazdağları bölgesinde tarih boyunca önemli bir rol oynamışlardır. Geleneksel etkinlikleri ve kültürel mirasları ile bu topluluk, bölgenin kültürel çeşitliliğini ve zenginliğini korumuştur. Orman işçiliği ve kereste üretimi ile bölgeye katkıda bulunmuş, tarım ve hayvancılıkla da yerel üretimi desteklemiştir. Toplumsal dayanışma ve dayanışma kültürü ile bölgede birlik ve beraberlik duygusunu yaşatmış, aynı zamanda turizme katkı sağlamıştır. Tahtacı Alevi Türkmenleri, Kazdağları'nın sosyal dokusunu zenginleştirmiş ve bölgenin kültürel mirasının gelecek kuşaklara aktarılmasına katkıda bulunmuşlardır.

Alevi inancındaki ziyaretin gerçekleştirilmesine yönelik yasaklar, inanç ve kültürlerini yaşatmalarını engellemekte ve bu da bir inanç asimilasyonu biçimini lmaktadır. Alevi inancının doğa ile iç içe ilişkili olduğu bilinmektedir. Kazdağları ziyaretleri bu inançla bağlantılı bir ritüel olarak görülmektedir. Bu nedenle, yasaklar Alevi inancı ve kültürüne yönelik bir saldırı olarak algılanmaktadır.

Bu durum, Türkiye'nin anayasal laiklik ilkesi ve inanç özgürlüğü temel insan hakları ile de çelişmektedir. Yasakların, Tahtacı Alevi Türkmenlerinin inaçlarını ve kültürlerini özgürce yaşamalarını engellediği ve anayasal haklarını ihlal ettiği düşünülmektedir. Ayrıca, Kazdağları'nın turizme açık olması ve diğer etkinliklerin düzenlenmesine izin verilmesine rağmen Tahtacı Alevi Türkmenlerinin geleneksel etkinliklerine izin verilmemesi, adalet ve eşitlik ilkesi açısından sorgulanmaktadır.

Tahtacı Alevi Türkmenlerin, inanç özgürlüğü de kültürel hakları da tehlike altında görülmektedir. Bölge turizme açıkken Tahtacı Alevi Türkmenleri'ne uygulanan bu yasakların anayasal hakları ihlal ettiği düşünülmektedir. Bu tür uygulamaların dikkatli bir şekilde gözden geçirilmesi ve anayasal haklara saygı gösterilmesi önemlidir. Aksi takdirde, inanç asimilasyonu ve kültürel kayıplar gibi olumsuz sonuçlar kaçınılmaz olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Bölge turizme açık olduğu halde, bölgenin kadim halkı olan Tahtacı Alevi Türkmenleri'nin Kazdağları'nda gerçekleştirdiği inançsal ve kültürel ziyaretlerin yasaklanmasının yasal ve anayasal gerekçesi nelerdir?
2. Orman yangınlarına karşı alınan önlemler çerçevesinde Tahtacı Alevi Türkmenleri'nin inançsal ve kültürel ziyaretlerine getirilen yasaklar, alternatif çözümler düşünülerek ele alınmış mıdır?
3. Bu yasaklamaların Tahtacı Alevi Türkmenleri'nin inançsal ve kültürel değerlerine dair etkilerine, bu durumun da göçe sebep olabileceğine dair bir risk değerlendirmeniz var mıdır?
4. Tahtacı Alevi Türkmenleri'nin Kazdağları ziyaretinin yasaklanmasının, inanç ve kültürel değerlerin özgürce yaşatılması ve ifade edilmesi hakkına zarar verdiği düşüncesine dair değerlendirmeniz nedir?
5. Yasakların uygulanmasının Tahtacı Alevi inancını asimile etme veya baskılama amacı taşıdığına dair kamuoyuna yönelik oluşan endişelere nasıl bir açıklama getireceksiniz?